

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZ I (80 pkt)**

Nr zadania	Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
		Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
1.	d		1 punkt
2.	a		1 punkt
3.	a) TS b) TK c) TK d) sądy administracyjne e) TS f) sądy administracyjne g) TK	za cztery poprawne przyporządkowania – 1 pkt, za wszystkie – 2 pkt	2 punkty
4.	Wolności i prawa osobiste: <i>A, D, H.</i> Wolności i prawa polityczne: <i>B, C, E.</i> Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne: <i>F, G.</i>	za cztery poprawne przyporządkowania – 1 pkt, za wszystkie – 2 pkt	2 punkty
5.	1) - e 2) - b 3) - d 4) - c	1 pkt za dwie poprawne odpowiedzi	2 punkty
6.	A. Helsińska Fundacja Praw Człowieka [Equilibre]	1 pkt	3 punkty
	B. Polska Akcja Humanitarna	1 pkt	
	C. Amnesty International	1 pkt	
7.	Belgia: monarchia, s. parlamentarno – gabinetowy, federacja; Niemcy: republika, s. parlamentarno – gabinetowy, federacja; Francja: republika, s. półprezydencki / mieszany, unitarne; Hiszpania: monarchia, s. parlamentarno – gabinetowy, unitarne; USA: republika, s. prezydencki, federacja; Szwajcaria: republika, s. parlamentarno – komitetowy, federacja.	1 pkt za dwie poprawne odpowiedzi	3 punkty
8.	Brak klauzuli o dopuszczalności odwołania („jednocześnie informuję, iż przysługuje Panu prawo wniesienia odwołania do ....)	1 pkt	2 punkty
	Brak klauzuli o trybie odwołania („jednocześnie informuję, iż w terminie 7 dni od dnia doręczenia niniejszego pisma...”)	1 pkt	

9.	a) - 1 b) - 4 c) - 3 d) - 2	1 pkt za poprawną kolejność	1 punkt
10.	A. Dziennik Ustaw, B. exposé, C. quorum, D. absolutorium	1 pkt za dwie poprawne odpowiedzi	2 punkty
11.	A - Ruhollah Chomeini B - Osama ben Laden C - Muammar Kadafi D - Saddam Husajn	1 pkt za dwie poprawne odpowiedzi	2 punkty
12.	A. Tak: listy nr: 1,4,5,6,7,10,11, Nie: listy nr: 2,3,8,9,13,14.	1 pkt za wszystkie poprawne	3 punkty
	B. <ul style="list-style-type: none"> ○ W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie okręgowe listy kandydatów na posłów tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju. ○ Okręgowe listy kandydatów na posłów koalicyjnych komitetów wyborczych uwzględnia się w podziale mandatów w okręgach wyborczych, jeżeli ich listy otrzymały co najmniej 8% ważnie oddanych głosów w skali kraju. ○ Komitety wyborcze utworzone przez wyborców zrzeszonych w zarejestrowanych organizacjach mniejszości narodowych mogą korzystać ze zwolnienia list tych komitetów z warunku zdobycia w skali kraju określonej ilości głosów. 	1 pkt za dwa warunki, 2 pkt za trzy warunki	
13.	Część A A.1.a) – Austria; A.1.b) – Hiszpania; A.2.a) – Holandia; A.2.b) – Polska; A.3.a) – Hiszpania; proponowana odpowiedź: wejście Hiszpanii do UE; A.3.b) – Polska; proponowana odpowiedź: błędy popełnione przy transformacji gospodarczej [obiektywne czynniki transformacji].	3 punkty (1 pkt za każdy podpunkt: A.1, A.2, A.3	8 punktów
	Część B. B.1.a) – osoby z wykształceniem wyższym; B.1.b) – osoby z wykształceniem zasadniczym (zawodowym);	1 pkt	

	B.2.a) – osoby z wykształceniem zasadniczym (zawodowym), B.2.b) – osoby z wykształceniem wyższym, B.2.c) – osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.	1 pkt	
	B.3. – stopa bezrobocia maleje wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia;	1 pkt	
	B.4. – w grupie osób lepiej wykształconych stopa bezrobocia wśród kobiet jest wyższa niż wśród mężczyzn. W grupie osób gorzej wykształconych stopa bezrobocia wśród kobiet jest mniejsza niż wśród mężczyzn.	2 pkt za dwie zależności, 1 pkt za jedną.	
14.	A. Litwa, Łotwa, Estonia, Białoruś, Ukraina, Rosja, Mołdawia [Mołdowa], Czechy [Rep. Czeska], Słowacja, Słowenia, Chorwacja, Bośnia i Hercegowina [Państwa Bośni i Hercegowiny], Jugosławia [Nowa Jugosławia; Federacyjna Rep. Jugosławii], Macedonia [Rep. Skopje, b.Jugosławiańska Rep. Macedonii].	1 pkt za trzy wypisane i zaznaczone na mapie państwa, 2 pkt – za pięć.	3 punkty
	B. ZSRR, Czechosłowacja, Jugosławia, NRD	1 pkt	
15.	A.a) 1960; A.b) 1950;	1 pkt	3 punkty
	B.a) 19-20%; B.b) 9-10%; B.c) 1-2%;	1 pkt	
	C. Dwie przyczyny spośród np.: spadek liczby zawieranych małżeństw, zmiana stylu życia, zmiany w kulturze oddziaływania mediów, dysproporcje płci (miasto-wieś), poczucie niestabilności społeczno-ekonomicznej kraju. Dopuszczalne jest uznawanie również innych poprawnie merytorycznie odpowiedzi uczniów.	1 pkt za dwie przyczyny	
16.	Konflikt A Cypr [Rep. Cypryjska]: Grecy [Grecy cypryjscy] (prawosławie) – Turcy [Turcy cypryjscy] (islam)	1 pkt	3 punkty
	Konflikt B Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej [Wielka Brytania; Irlandia Północna]: Anglicy (anglikanizm) – Irlandczycy (katolicyzm)	1 pkt	
	Konflikt C Bośnia i Hercegowina: a) Serbowie (prawosławie) – b) Chorwaci (katolicyzm) – c) tylko wyznanie (muzułmanie)	1 pkt	

17.	Część A. a) – F b) – P c) – F d) – F	1 pkt za dwie odpowiedzi, 2 pkt – za cztery	6 punktów
	Część B. 1) woj. kujawsko – pomorskie; 2) woj. warmińsko – mazurskie; 3) woj. podlaskie; 4) woj. lubelskie; 5) woj. świętokrzyskie; 6) woj. łódzkie	1 pkt za trzy nazwy woj., 2 pkt – za sześć	
	Część C. 1.A. – wojewoda; 1.B. – organy administracji zespolonej; 2.A. – sejmik wojewódzki; 2.B. – zarząd z marszałkiem województwa na czele (do zaliczenia odpowiedzi wystarczy zapis – zarząd).	1 pkt za dwie poprawnie wypełnione luki, 2 pkt – za cztery	
18.	A. b)	1 pkt	5 punktów
	B. Uczeń powinien wskazać dwie odpowiedzi spośród: - doświadczenie historyczne jakim była druga wojna światowa wywołało potrzebę stworzenia trwałych podstaw bezpieczeństwa europejskiego, - załamanie gospodarki europejskiej w wyniku II wojny światowej, - zimna wojna i narastająca rywalizacja pomiędzy Europą Zachodnią a Wschodnią, - utrata przez kraje Europy Zachodniej dominującej pozycji politycznej i ekonomicznej w świecie.	1 pkt za jeden czynnik, 1 pkt za dwa czynniki	
	C. Europejska Wspólnota Węgla i Stali; Paryż, [18 IV] 1951 r.; Francja, RFN, Włochy, Belgia, Holandia, Luksemburg	1 pkt za pełną nazwę, miejsce i rok, 2 pkt j.w. oraz za wymienienie sześciu nazw państw	
19.	Należy uznać każdy merytorycznie uzasadniony argument	1 punkt za dwa argumenty, 2 pkt za cztery argumenty	2 punkty

20.	A. Prezydent podpisuje ustawę w ciągu 21 dni od dnia jej przedstawienia - proces legislacyjny jest zakończony.	1 pkt za działanie i skutek	3 punkty	
	B. Prezydent może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności ustawy z Konstytucją; Wystąpienie Prezydenta do Trybunału Konstytucyjnego wstrzymuje bieg terminu podpisania ustawy. Dopuszcza się też odpowiedź ucznia zawierającą istotne elementy spośród: <ul style="list-style-type: none"> • Prezydent nie może odmówić podpisania ustawy, którą Trybunał uzna za zgodną z Konstytucją. Orzeczenie Trybunału jest ostateczne. • Prezydent odmawia podpisania ustawy, którą trybunał uzna za niezgodną z Konstytucją. Jeżeli jednak niezgodność dotyczy poszczególnych przepisów ustawy, a Trybunał nie orzeknie, że są one nierozzerwalnie związane z całą ustawą, Prezydent, po zasięgnięciu opinii Marszałka Sejmu, podpisuje ustawę z pominięciem przepisów uznanych za niezgodne z Konstytucją albo zwraca ustawę Sejmowi w celu usunięcia niezgodności. 	1 pkt za działanie i skutek		
	C. Prezydent z umotywowanym wnioskiem przekazuje ustawę do ponownego rozpatrzenia Sejmowi - Sejm chcąc przełamać tzw. veto Prezydenta musi ponownie uchwalić ustawę większością 3/5 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Jeżeli Sejm zdoła ponownie przegłosować ustawę Prezydent w ciągu 7 dni ją podpisuje, jeżeli Sejm nie uzyska wymaganej większości ustawa upada. W razie ponownego uchwalenia ustawy przez Sejm Prezydentowi nie przysługuje prawo wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego. W odpowiedzi ucznia należy ocenić właściwe zrozumienie istoty problemu.	1 pkt za działanie i skutek		

21.	<p>A. Uczeń może wymienić trzy odpowiedzi, np. spośród:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie załączków niezależnych związków zawodowych, - działalność Kościoła, - powstanie innych organizacji społecznych/politycznych, np.: KOR, ROPCiO, KPN, - działalność posłów katolickich w Sejmie, - masowe słuchanie RWE, - powstanie niezależnego (drugiego) obiegu wydawniczego), - wielkie (masowe) strajki robotnicze (1970). <p>Uwaga: należy uznać każdy poprawny merytorycznie zapis.</p>	1 pkt	2 punkty
	<p>Uczeń może wymienić trzy odpowiedzi, np. spośród:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska kultura polityczna, - skorumpowanie elit politycznych, - niewydolność sądownictwa, - pauperyzacja wielu warstw społecznych, - zaszczości historyczne (komunizm). <p>Uwaga: należy uznać każdy poprawny merytorycznie zapis.</p>	1 pkt	
22.	<p>A. Wybory proporcjonalne, np.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zaleta: w szerokim zakresie odzwierciedlają poglądy polityczne społeczeństwa, 2) wada: odwrotnie niż zalety oraz mogą doprowadzić do ewentualnego rozbitcia politycznego parlamentu i niestabilnych rządów. <p>Wybory większościowe, np.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zaleta: stabilny parlament, 2) nie reprezentują w szerokim zakresie poglądów politycznych społeczeństwa. <p>B.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) referendum [głosowanie ludowe], b) inicjatywa ludowa, c) możliwość składania indywidualnej skargi do Trybunału Konstytucyjnego. <p>Uwaga: należy uznać każdy poprawny merytorycznie zapis.</p>	<p>1 pkt za parę (zaleta +zaleta, wada +wada, zaleta + wada) – razem: 2 pkt</p> <p>1 pkt za wymienienie wszystkich trzech rozwiązań</p>	3 punkty

23.	Józef Oleksy: PZPR – SdRP – SLD; Jarosław Kaczyński: PC –AW „Solidarność” [PC w AWS] – Prawo i Sprawiedliwość; Donald Tusk: KLD – UW – PO.	1 pkt za każdy poprawny ciąg nazw (skrótów)	3 punkty
24.	A. Dwa czynniki spośród: dekomunizacja, rozpad ZSRR, transformacja ustrojowa w Polsce, zakończenie „zimnej wojny”. B. polsko-litewski; polsko-czeski; konflikty na obszarze b. Jugosławii. C. Szansa: wzbogacenie kultury, rozwój kultury, wymiana myśli i idei, budowanie postaw otwartości (tolerancji). Zagrożenie: zahamowanie naturalnego procesu rozwoju i wzbogacania kultury narodowej [możliwy jest też cytat z tekstu]; rodzenie się postaw ksenofobicznych (wrogości). Uwaga: należy uznać każdy poprawny merytorycznie zapis.	1 pkt za jeden czynnik 1 pkt za jeden konflikt 1 pkt za szansę 1 pkt za zagrożenie	6 punktów
25.	Kryteria oceny wniosku: 1) Właściwa forma wniosku: -data, imię i nazwisko, adres, nr telefonu ubiegającej się osoby; -imię i nazwisko lub pełna nazwa firmy, adres adresata; -podpis autora wniosku, ew. dodatkowo wymienione załączniki. 2) W tekście wniosku zdający powinien jasno, krótko i rzeczowo uwzględnić: -odpowiednie artykuły (32, 41.3) -uzasadnienie stanowiska. 3) stopień perswazyjności (zwroty retoryczne, siła przekonywania) 4) estetyka, poprawna forma językowa	2 pkt 2 pkt 1 pkt 2 pkt 1 pkt 1 pkt 1 pkt	10 punktów